

การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมาย ของไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างกรอบกฎหมายร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในการคุ้มครองผู้บริโภค ให้สอดคล้องกับพันธกรณีของประชาคมอาเซียน และเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายของไทย เพื่อรองรับการทำงานด้านประชาคมอาเซียนที่สำคัญและเชื่อมโยงกับสามเสาหลักของอาเซียน

สถานการณ์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายในประชาคมอาเซียนยังไม่เติบโตเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น ขีดจำกัดในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ความไม่มั่นใจของผู้บริโภคในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และความแตกต่างทางกฎหมายและระบบกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

อย่างไรก็ตาม ปฏิญญาอาเซียน ๒๕๖๘ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในพิมพ์เขียวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งรวมถึงการสร้างความปลอดภัยกันของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศสมาชิกอาเซียน

กรอบอ้างอิงว่าด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศสมาชิก ได้แก่

- 01 รัฐบัญญัติว่าด้วยการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศสิงคโปร์
- 02 รัฐบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่อดิจิทัลของประเทศมาเลเซีย
- 03 รัฐบัญญัติว่าด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศฟิลิปปินส์
- 04 คำสั่งว่าด้วยการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศบรูไนดารุซซาลาม
- 05 พระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

โดยกำหนดเนื้อหาที่กฎหมายภายในประเทศจะต้องมี ดังนี้

01	02	03	04	05	06
การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์	กฎหมายที่ใช้กับสัญญาที่ไว้ปคอริใช้กับธุรกรรมออนไลน์ เช่นเดียวกัน	พลของการใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic records) และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	กฎเกณฑ์ว่าด้วยความน่าเชื่อถือของข้อมูลและลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	หน้าที่และกระเปียบเกี่ยวกับบุคคลที่สาม (trusted third parties) และหน่วยงานในการให้การรับรอง	ความรับผิดชอบทางกฎหมายสำหรับผู้ใช้บริการ (service providers)

ข้อเสนอแนะ

- ประเทศเวียดนามมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการเฉพาะ
- ขณะที่กฎหมายไทย มาเลเซีย และเวียดนาม มีเนื้อหาแตกต่างกันอย่างสำคัญหลายประการ การบูรณาการกฎหมาย จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียนเพื่อประโยชน์ร่วมกัน
- ความพร้อมของกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๓ ประเทศ มีกฎหมายที่ให้ ความคุ้มครองผู้บริโภคในการได้รับข้อมูลก่อนสัญญาอยู่แล้ว
- ประเทศไทยควรปรับปรุงกฎหมายภายใน เพื่อรับรองสิทธิของผู้บริโภค ให้ครอบคลุม รายละเอียดที่จำเป็น เพื่อความชัดเจนและเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองผู้บริโภค

งานวิจัยแบบบูรณาการกฎหมาย (Legal Harmonization) เรื่อง "การพัฒนากฎหมายภายในเพื่อรองรับการทำงานด้านประชาคมอาเซียน"